Příručka k použití definice malých a středních podniků

Prohlášení o vyloučení odpovědnosti:

Tato Příručka k použití definice malých a středních podniků (dále jen „Definice MSP“) slouží jako obecné vodítko pro žadatele o produkt Národní rozvojové banky, a.s. (dále jen „NRB“) a jiné zúčastněné strany při uplatňování Definice MSP. Příručka nemá právní účinek. Závazným podkladem pro určení velikosti podniku je Příloha č. 1 NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách „GBER“).

Obsah

Použité zkratky **3**
Základní kritéria **4**
1 JAK JE DEFINOVÁN PODNIK **4**
1.1. Posuzování obchodních společností a družstev 4
1.2. Posuzování spolků, obecně prospěšných společností, společenství vlastníků jednotek, církví, náboženských společností nebo jiných právnických osob podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností 5
1.3. Posuzování nadací, ústavů, nadačních fondů, svěřeneckých fondů nebo jiných právních uspořádání bez právní osobnosti 5
1.4. Posuzování společností v likvidaci a v insolvenci 6
1.5. Posuzování podniků, které nevykazují hospodářské výsledky v účetních závěrkách 6
2 JAK JSOU POSUZOVÁNY VAZBY PŘES FYZICKÉ OSOBY **6**
2.1. Fyzické osoby nepodnikající vs podnikající 6
2.2. Vazby přes FO – posuzování trhů 7
2.3. Další podmínky vylučující nezávislost posuzovaných podniků 7
2.4. Skupina FO jednajících společně 8
3 KDY PODNIK ZTRÁCÍ STATUS MSP? **12**
3.1. Endogenní změna 12
3.2. Exogenní změna 12
4 JAK MÁ BÝT SPRÁVNĚ VYPLNĚNO PROHLÁŠENÍ K MSP? **14**
4.1. Započítání údajů za partnerské (tj. partner) a propojené podniky (tj. spojenec) 14
4.3. Započítávání veřejných subjektů 14
4.3. Stanovení počtu zaměstnanců 15
4.4. Stanovení obratu/příjmů a aktiv/majetku 17
4.5. Vyplnění Prohlášení za zaniklé a nově vzniklé vazby 18
4.6 Přepočet finančních veličin kurzem Evropské centrální banky 18
5 JAKÉ PODKLADY PŘEDLOŽIT PRO PROKÁZÁNÍ VELIKOSTI PODNIKU? **18**

Použité zkratky

DP – Daňové přiznání
FO – Fyzická osoba
MSP – Malé a střední podniky
RPJ – Roční pracovní jednotka

Základní kritéria

Základním kritériem pro stanovení velikosti podniku je počet zaměstnanců posuzovaného podniku a finanční hodnoty podniku, kterými jsou roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy (tj. výše aktiv).

Pokud dojde k překročení stanovené hranice pro počet zaměstnanců, mění se automaticky velikost podniku bez ohledu na splnění finančních hodnot (aktiva / obrat). Pokud však dojde k překročení pouze jedné z finančních hodnot (aktiv nebo obratu) a počty zaměstnanců překročeny nejsou, status podniku zůstává zachován. V případě, je-li zachován počet zaměstnanců, ale jsou překročeny hodnoty pro obrat i aktiva zároveň, je opět nutné přehodnotit velikost podniku.

Následující tabulka zobrazuje rozhodné hraniční hodnoty:

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců – roční pracovní jednotka	Roční obrat	Bilanční suma roční rozvahy
Střední podnik	<250	≤ 50 milionů EUR	≤ 43 milionů EUR
Malý podnik	<50	≤ 10 milionů EUR	≤ 10 milionů EUR
Mikropodnik	<10	≤ 2 milionů EUR	≤ 2 milionů EUR

U podniků vedoucích daňovou evidenci jsou posuzovány příjmy a výše majetku (dále viz kapitola 4.3).

1 JAK JE DEFINOVÁN PODNIK

Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na svou právní formu. Tedy i osoby samostatně výdělečně činné.

Za hospodářskou činnost se obecně považuje jakákoli činnost spočívající v nabízení výrobků nebo služeb na daném trhu za úplatu nebo finanční zájem. Může-li podnik ovlivnit hospodářskou soutěž na existujícím trhu výrobků a služeb, pak vykonává hospodářskou činnost, a to i v případě, že se jedná například o neziskovou společnost (zapsaný spolek, apod.).

Mezi podniky mohou být tedy zařazeny i právnické osoby, které primárně nejsou zřízené pro podnikání, ale vykonávají hospodářskou činnost (například církve, apod.).

Stejně tak se podnikem může stát fyzická osoba, která nevlastní živnostenské oprávnění, ale pronajímá nemovitost mající příjmy z nájmu dle § 9, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Upozornění:

Banka si v případě nutnosti ověření potenciálního propojení přes jednu či více fyzických osob vyžádá prohlášení k dané fyzické osobě, že nevykonává hospodářskou činnost.

1.1. Posuzování obchodních společností a družstev

Druhy podniků, které jsou brány v potaz při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot, jsou uvedeny v článku 3 Definice MSP.

V případě akciových společnosti, které mají více než jednoho akcionáře a u družstev je nutné doložit seznam akcionářů / družstevníků včetně jejich podílů v posuzovaném podniku. Není dostatečné pouze čestně prohlásit, že žádný z akcionářů/družstevníků nevlastní podíl více než 25 % a to z toho důvodu, že v takovém prohlášení není zohledněno společné jednání fyzických osob (dále viz kapitola 2.)

1.2. Posuzování spolků, obecně prospěšných společností, společenství vlastníků jednotek, církví, náboženských společností nebo jiných právnických osob podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností

Pokud uvedené právnické osoby vykonávají hospodářskou činnost, pak jsou vztahy dle bodu 2 a 3, písmen a) až d) článku 3 Definice MSP posuzovány analogicky dle § 4 bodu 4) písmena b) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.
Vzhledem k tomu, že uvedené podniky nemají společníky, či jiné osoby držící obchodní podíl (podíl na základním kapitálu), je za osobu dle článku 3 bodu 2 či bodu 3 písmen a) až d) Definice MSP, považována osoba,

1. která disponuje více než 25 % hlasovacích práv v posuzovaném podniku,
2. která má být příjemcem alespoň 25 % z prostředků rozdělovaných posuzovaným podnikem, nebo
3. která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, nelze-li osobu určit podle bodu 1 nebo 2.

Možné propojení s dalším podnikem posuzujeme i přes fyzickou osobu (dále jen „FO“), která je osobou dle bodu 1, 2, nebo 3. Aby se jednalo o vztah propojenosti, musí tato FO disponovat více než 50 % hlasovacích práv, nebo být příjemcem více než 50 % z rozdělovaných prostředků, nebo být členem statutárního orgánu s rozhodujícím vlivem v posuzovaném podniku s výše vymezenou právní formou.

Pokud výše uvedené vztahy není možné dohledat z veřejně dostupných zdrojů, je žadatel o povinen doložit tyto vztahy k Prohlášení o velikosti podniku nebo na výzvu NRB.

Poměr hlasovacích práv lze dohledat například ve Stanovách (je zde určeno, zda každý člen má jeden hlas, apod.) a případně v Zápisech ze shromáždění (zde je k dispozici k nalezení kolik členů může mít daná organizace, apod.).

1.3. Posuzování nadací, ústavů, nadačních fondů, svěřeneckých fondů nebo jiných právních uspořádání bez právní osobnosti

Pokud uvedené právnické osoby vykonávají hospodářskou činnost, pak jsou vztahy dle bodu 2 a 3, písmen a) až d) článku 3 Definice MSP posuzovány analogicky dle § 4 bodu 4) písmena c) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Vzhledem k tomu, že uvedené podniky nemají společníky, či jiné osoby držící obchodní podíl (podíl na základním kapitálu), je za osobu dle článku 3 bodu 2 či bodu 3 písmen a) až d) Definice MSP, považována osob

1. zakladatele,
2. svěřenského správce,
3. obmyšleného,
4. osoby, v jejímž zájmu byla založena nebo působí nadace, ústav, nadační fond, svěřenský fond nebo jiné uspořádání bez právní osobnosti, není-li určen obmyšlený, a
5. osoby oprávněné k výkonu dohledu nad správou nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti.

Každá z výše uvedených osob je považována za většinového vlastníka, přes každou z nich tedy může být uvažováno propojení podniků.

Pokud výše uvedené vztahy není možné dohledat z veřejně dostupných zdrojů, je žadatel o produkt je povinen doložit tyto vztahy k Prohlášení o velikosti podniku nebo na výzvu řídícího orgánu či zprostředkujícího subjektu.

1.4. Posuzování společností v likvidaci a v insolvenci

Společnost v insolvenci i společnost v likvidaci je považována za podnik, který je ve vlastnické struktuře žadatele zohledňován (včetně započítání finančních hodnot a případných zaměstnanců) a přes který se posuzují další vazby, pokud stále vykonává hospodářskou činnost.

Za podnikem neprovádějící hospodářskou činnost lze považovat takový podnik, který vykazuje v posuzovaných účetních obdobích nulové hospodářské výsledky, a který nemají žádné zaměstnance.

1.5. Posuzování podniků, které nevykazují hospodářské výsledky v účetních závěrkách

Podniky, které vykazují v posuzovaných účetních obdobích nulové hospodářské výsledky, a které nemají žádné zaměstnance, jsou ve vlastnické struktuře žadatele o produkt zohledňovány a jsou přes ně posuzovány další vazby (nejde o případ insolvence, či likvidace). Prostřednictví těchto firem jsou financovány či řízeny další podniky, a i to je možné považovat za hospodářskou činnost, není-li prokázán opak.

Pokud FO podnikající reálně nevykonává hospodářskou činnost, doporučujeme živnostenské oprávnění zrušit či přerušit. Dokud není živnost přerušena či zrušena (musí k tomu dojít 6 měsíců před podáním žádosti o produkt), FO je stále považována za podnik.

2 JAK JSOU POSUZOVÁNY VAZBY PŘES FYZICKÉ OSOBY

2.1. Fyzické osoby nepodnikající vs podnikající

Pokud fyzická osoba vykonává hospodářskou činnost (FO podnikající = živnostník), použijí se na ni standardní ustanovení pro partnerské a propojené podniky (dle čl. 3 Definice MSP). Vazby přes FO podnikající se tedy započítávají, pokud mezi posuzovanými podniky a FO existuje vztah alespoň 25 %, charakter trhů, na kterých FO podnikající a posuzované podniky působí, se neposuzuje.

Za FO podnikající se považuje osoba samostatně výdělečně činná (dle http://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJFND), osoba podnikající dle jiných zákonů než živnostenského (dle http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz), ale např. i osoba pronajímající nemovitosti.

V případě fyzických osob nevykonávajících hospodářskou činnost (FO nepodnikající) musí mezi FO a posuzovanými podniky existovat vztah nad 50 % (propojení) a zároveň musí posuzované podniky vykonávat svou činnost, nebo část své činnosti na stejném relevantním nebo sousedním trhu.

Při posuzování jednotlivých vazeb je nutné vždy prioritně posoudit potenciální propojenost mezi samotnými fyzickými osobami, a to i v případě, že jde o FO podnikající.

2.2. Vazby přes FO – posuzování trhů

Sousedními trhy, jsou trhy tehdy, pokud se výrobky nebo služby vzájemně doplňují, nebo pokud náleží do stejného sortimentu výrobků, který zpravidla nakupuje stejná skupina zákazníků za účelem stejného konečného užití. Odběratelsko-dodavatelské vztahy mezi posuzovanými podniky mohou být také posouzeny jako sousední trh.

Stejným / relevantním trhem se rozumí trh, který zahrnuje výrobky a/nebo služby, které jsou spotřebitelem s ohledem na jejich vlastnosti, ceny a zamýšlené použití považovány za zaměnitelné nebo zastupitelné.

Při určování stejného relevantního trhu nebo sousedního trhu se vychází ze skutečné činnosti, kterou posuzované podniky vykonávají. Nejsou-li informace o vykonávaných činnostech posuzovaných podniků veřejně dostupné např. z webových stránek, může být žadatel vyzván k doložení seznamu odběratelů a/nebo dodavatelů, shodní odběratelé zpravidla značí stejný trh, ze skutečnosti, že jeden podnik je dodavatelem toho druhého, lze usuzovat sousední trh. Pokud má podnik stejné dodavatele (s výjimkou kdy posuzované podniky jsou si dodavateli navzájem) a nemají shodné odběratele, o stejný/navazující trh se nejedná.

Charakter a rozsah vzájemných odběratelsko-dodavatelských vztahů (tj. zda se jedná o sousední trh) se posuzuje s ohledem na to, zda je řešený podnik na svém odběrateli/dodavateli, který je potenciálně propojený přes FO, závislý, tj. výpadek dodávek/odběrů by mu způsobil obtíže, nebo je rozsah natolik nepatrný, že by výpadek jeho činnost zásadně neovlivnil.

2.3. Další podmínky vylučující nezávislost posuzovaných podniků

Propojenost podniků prostřednictvím FO / skupiny FO jednajících společně mohou značit i následující skutečnosti, přičemž se jedná o demonstrativní výčet[1]:

- ✓ Mezi podniky existují finanční vztahy, kdy si navzájem poskytují úvěry, či si za bankovní úvěry vzájemně ručí, nebo jsou bankami považování za jednu skupinu.
- ✓ Podniky spolu udržují vzájemné obchodní vztahy.
- ✓ Podniky využívají služby, či nakupují produkty spřízněných podniků.
- ✓ Podniky mají stejný okruh zákazníků.

[1] (Zdroj: Prezentace p. Graça da Costa - Konference o veřejné problematice a problematice malých a středních podniků; https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/konference-a-seminare/uskutecnene-akce/konference-o-verejne-podpore-2019/predstaveni-prednasejicich-a-jejich-prezentace-introduction-of-speakers-and-their-presentations.html)

- ✓ Podniky navzájem inzerují své služby či produkty např. na svých webových stránkách, nebo jinak marketingově spolupracují.
- ✓ Podniky sídlí ve stejných prostorách, využívají stejné kanceláře nebo výrobní prostory.
- ✓ Podniky využívají společnou distribuční síť (např. dopravní prostředky).
- ✓ Podniky využívají společné informační technologie, mají společnou výzkumnou činnost.
- ✓ Osoby v řídících funkcích v současnosti působí nebo v minulosti působily v obou posuzovaných podnicích.

2.4. Skupina FO jednajících společně

V rámci propojení prostřednictvím FO se rodinné vazby[2] pokládají za dostatečné pro konstatování, že FO jednají společně (mohou se společně domlouvat na chodu jednotlivých společností).

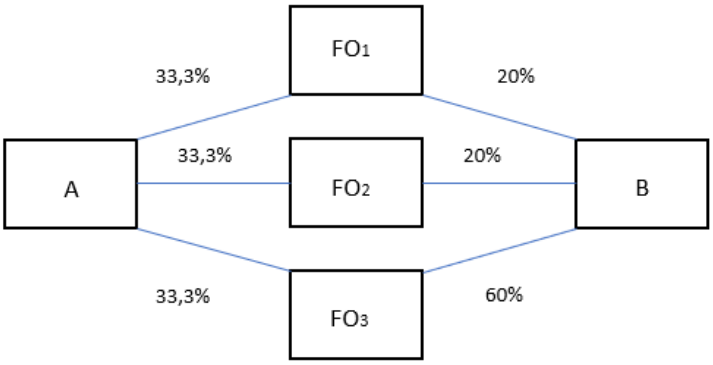
Za FO, které jednají společně, jsou dále považovány FO, které slaďují své jednání s cílem uplatňovat vliv na obchodní rozhodnutí dotyčných podniků (jedna FO nebo více FO vlastní společně dvě a více podniků), což vylučuje, aby tyto podniky mohly být považovány za vzájemně hospodářsky nezávislé, a to bez ohledu na existenci smluvních vztahů mezi těmito osobami.

Společné jednání se posuzuje u FO nepodnikajících i podnikajících. Existuje-li mezi podniky propojenost (tj. vazba nad 50 %) pouze prostřednictvím skupiny FO podnikajících, není posuzováno, zda podniky vykonávají svou činnost nebo část své činnosti na stejném relevantním trhu nebo na sousedních trzích. Pokud však FO podnikající vlastní 50 % nebo méně a vztah propojenosti zakládá až účast FO nepodnikající, charakter trhů bude posuzován.

Při propojení podniků prostřednictvím FO podnikajících jednajících společně se údaje za relevantní podniky započítávají ze 100 %, stejně tak údaje za FO podnikající, přestože jsou jejich podíly v posuzovaných podnicích nižší (včetně podílu 50 % a méně).

[2] Rodinné vazby jsou posuzovány analogicky dle § 22 zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, tj. jako osoby blízké.

Schéma níže vyobrazuje propojení žadatele o produkt podniku A a podniku B prostřednictvím FO jednajících společně a příklady 1-6 započítání podílů s ohledem na to, zda jsou FO podnikající či nepodnikající.

1. **FO1, FO2 a FO3 jsou nepodnikající:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i i (B) z více jak 50%*

***Řešení**:*

***1)** 100 % A + 100 % B za předpokladu, že A a B vykonávají hospodářskou činnost nebo její část na stejném či sousedním trhu.*

***2)** 100 % A (nejde o společný trh)*

2. **FO1, FO2 a FO3 jsou podnikající:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak žadatele (A), tak i i (B) z více jak 50%*
- *Součet vlastnických podílů podnikajících FO je více jak 50% směrem k (A) a zároveň i k (B)*

***Řešení**:*

***1)** 100 % A + 100 % B + 100 % FO1 + 100 % FO2 + 100 % FO3 bez ohledu na trhy, na kterých A/B či FO podnikající vykonávají hospodářskou činnost nebo její část.*

3. **FO1, FO2 jsou podnikající, FO3 je nepodnikající:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i i (B) z více jak 50%*
- *Součet vlastnických podílů podnikajících FO je více jak 50% směrem pouze k (A)*

Řešení:

***1)** 100 % A + 100 % B + 100 % FO1 + 100 % FO2 (jde o společný trh)*

***2)** 100 % A + 33,3 % FO1 + 33,3 % FO2 (nejde o společný trh)*

4. **FO1, FO2 jsou nepodnikající, FO3 je podnikající:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i (B) z více 50%*
- *Součet vlastnických podílů podnikajících FO je více jak 50% směrem pouze k (B)*

Řešení:

1) 100 % A + 100 % B + 100 % FO3 (jde o společný trh)
2) 100 % A + 33,3 % FO3 + 33,3 % B (nejde o společný trh)

5. **FO1 podnikající, FO2 a FO3 jsou nepodnikající:**

- Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i (B) z více 50%
- Součet vlastnických podílů podnikajících FO je nepřesahuje 50% k žádnému podniku

Řešení:

1) 100 % A + 100 % FO1 + 100 % B (společný trh)
2) 100% A (není společný trh)

6. **FO1 nepodnikající, FO2 a FO3 jsou podnikající:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i (B) z více 50%*
- *Součet vlastnických podílů podnikajících FO je více jak 50% směrem k (A) a zároveň (B)*

Řešení:

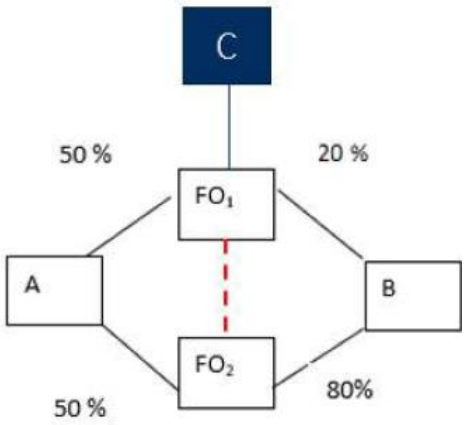
1) 100 % A + 100 % B + 100 % FO2 + 100 % FO3 bez ohledu na trhy

7. **FO1 i FO 2 jsou nepodnikající:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i (B) z více 50% (vazba na podnik C je 100%)*

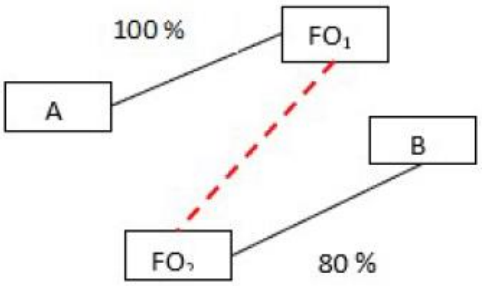
Řešení:

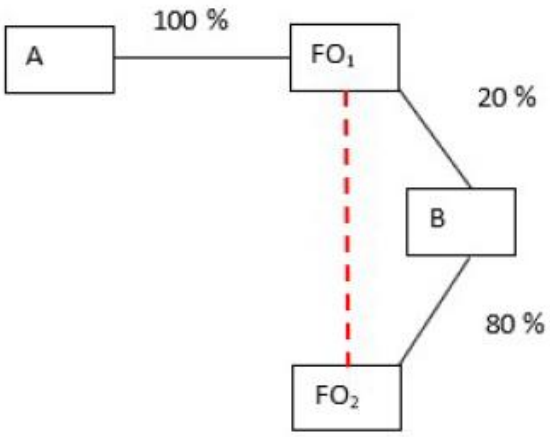
1) 100 % A + 100 % B + 100 % C (společný trh)
2) 100% A (bez společného trhu)

8. **FO1 i FO 2 jsou nepodnikající, ale jde o osoby blízké:**

- *Jedna nebo více fyzických osob vlastní zároveň jak (A), tak i (B) z více 50%, a to z důvodu rodinných vazeb mezi těmito osobami (vlastnické podíly díky příbuznosti sčítám)*

Řešení:

1) 100 % A + 100 % B (stejný trh)
2) 100 % A (není stejný trh)

3 KDY PODNIK ZTRÁCÍ STATUS MSP?

3.1. Endogenní změna

Za endogenní změnu je považován vlastní vývoj podnikatele v čase, tj. přirozený růst nebo pokles zaměstnanců, tržeb a aktiv v podnikatelské historii.

Změna velikosti proběhne, jestliže výše uvedené stropy překročí/propadl během dvou po sobě jdoucích účetních období.

Případ č.	Status MSP	N (sledovaný rok)[3]	N-1	N-2
1	**VELKÝ**	MSP	VELKÝ	VELKÝ
2	**MSP**	MSP	MSP	VELKÝ
3	**MSP**	MSP	MSP	MSP
4	**Nelze určit bez znalosti další historie**	MSP	VELKÝ	MSP
5	**MSP**	VELKÝ	MSP	MSP
6	**VELKÝ**	VELKÝ	VELKÝ	MSP
7	**Nelze určit bez znalosti další historie**	VELKÝ	MSP	VELKÝ

V případě podniku se dvěma a méně uzavřenými účetními obdobími jsou rozhodující pro stanovení toho, zda podnik splňuje podmínky definice MSP, údaje za poslední uzavřené účetní období (**N**).

Za endogenní růst může být považováno také založení nového podniku kterému nepředcházela přeměna dle zákona č. 125/2008, o přeměnách obchodních společností a družstev.

3.2. Exogenní změna

Ke ztrátě statusu MSP proto může dojít okamžitě, a to z důvodu změny vlastnictví, fúze, rozdělení nebo akvizice. Vždy musí být prověřena aktuální skupina propojených a partnerských podniků a musí být kalkulovány jejich údaje o zaměstnancích/aktivech/tržbách. Rovněž může dojít ke změně, když se změní vlastník v podobě fyzické osoby, protože může mít další podniky, které se budou posuzovat. Při ověřování velikosti podniku bude rovněž brán zřetel, na to, zda žadatel úmyslně nemění majetkovou strukturu cíleně, aby snížil své prahové hodnoty.

Posuzování statusu podnikatele v případě fúzí, rozdělení či změny majetkové struktury

[3] Poslední schválené účetní období

V případě fúzí podniků ve formě splynutí, tj. když dojde ke zrušení všech společností, které jsou předmětem fúze, bez likvidace a vznikne nová společnost s novým IČ nebo při rozdělení společnosti se vznikem nových obchodních společností či družstev (každé z nich má nové IČ, původní společnost zaniká bez likvidace), se postupuje podle čl. 4 bodu 3 Definice MSP, tj. stanoví se průměrný počet zaměstnanců a finanční ukazatele vlastním kvalifikovaným odhadem podniku, a to pro první účetní období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po dobu alespoň 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, resp. pro první zdaňovací období, ve kterém bude provozována hospodářská činnost po celé zdaňovací období. Při započítávání údajů za partnerské a propojené podniky se postupuje podle kapitoly 4.1 této příručky, přičemž se zahrnou údaje pouze za poslední uzavřené účetní/zdaňovací období partnerského či propojeného podniku.

V případě fúzí podniků ve formě sloučení, kdy je posuzována společnost, která se v důsledku fúze neruší, a u všech ostatních společností, které jsou předmětem fúze, dojde k jejich zrušení bez likvidace, posuzuje se tento případ stejně jako v případě, že dojde k rozdělení společnosti sloučením či odštěpením (posuzovaná společnost nezaniká), nebo dojde k prodeji podílu na kapitálu společnosti či ke kapitálovému vstupu dalšího subjektu. Výsledkem je, že struktura vlastníků a jejich podíly na kapitálu se změní. Pro tuto novou vlastnickou strukturu je nutno stanovit prahové hodnoty (počet zaměstnanců, aktiva, obrat), a to na základě údajů o posuzovaném podniku a jeho partnerských či propojených podniků po provedení změny – posuzovaný podnik tedy ztrácí /získává status MSP v okamžiku uskutečnění změny, nikoliv až po dvou po sobě jdoucích účetních obdobích. Vychází se přitom z údajů za uzavřená zdaňovací období dotčených podniků.

Stejný přístup se uplatní i v případě, kdy původně posuzovaná společnost je v důsledku fúze zrušena bez likvidace. Předmětem posuzování je ta společnost, na kterou v důsledku fúze přešla práva a povinnosti společnosti zrušené.

Příklad posouzení exogenních změn:

U podniku A, který je žadatelem o produkt, dochází k 1. 10. 2019 ke změně majetkové struktury prostřednictvím kapitálového vstupu podniku B, který se stal většinovým vlastníkem podniku A. Jelikož obě společnosti účtují v kalendářním roce, k okamžiku změny je posledním uzavřeným účetním obdobím rok 2018. Při stanovení nového statusu MSP se tedy vychází z následujících údajů o počtu zaměstnanců (limity pro obrat/aktiva překročeny nejsou):

A.

Podnik	2018	2017	2016
A	**45**	51	40
B	**100**	100	100
Celkem	**145**	151	140

Posuzovaný podnik v příkladu A překročil **prahové hodnoty z důvodu exogenní změny, proto ztrácí status malého podniku k datu 1. 10. 2019.** Pro posouzení velikosti podniku po exogenní změně je rozhodující poslední uzavřené účetní období, tedy rok 2018.

B.

Podnik	2018	2017	2016
A	**51**	45	40
B	**3**	3	3
Celkem	**54**	48	43

V příkladu B. není exogenní změna příčinou překročení prahových hodnot, tzn. k jejich překročení by došlo i bez nastalé exogenní změny v důsledku přirozeného růstu posuzovaného podniku. **Změna proto může být vyhodnocena jako dočasná, způsobená nestálostí trhů, tedy endogenní.** V takovém případě podnik neztrácí **status malého podniku k okamžiku změny, ale až po uzavření dvou účetních období** (pokud bude **celkový počet** zaměstnanců za rok 2019 50 a více, ztrácí podnik status malého podniku v roce 2020).

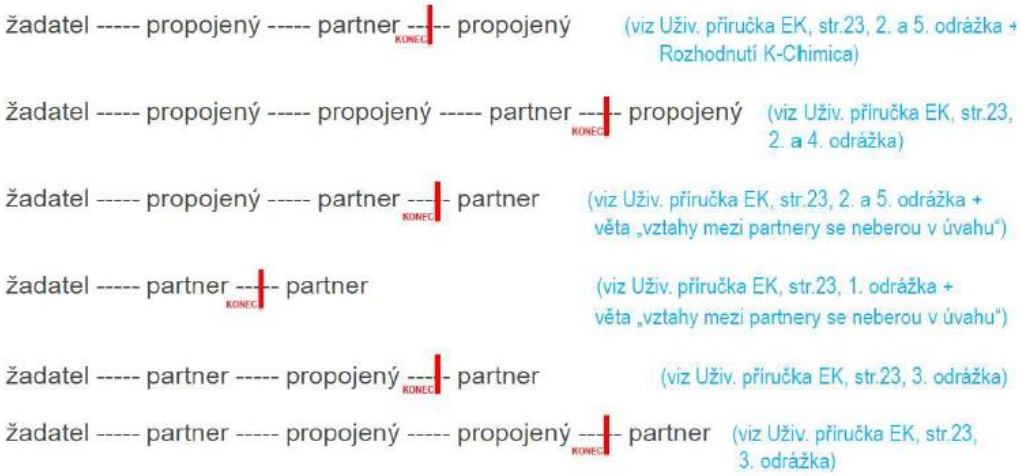
4 JAK MÁ BÝT SPRÁVNĚ VYPLNĚNO PROHLÁŠENÍ K MSP?

4.1. Započítání údajů za partnerské (tj. partner) a propojené podniky (tj. spojenec)

Do Prohlášení k žádosti o žadatel vyplňuje údaje za sebe a dále za podniky, které žadatel přímo či nepřímo vlastní, nebo které vlastní žadatele. Směr vazby přitom není při stanovení velikosti podniku podstatný. Zohledňují se vazby od podílu 25 % výše. Údaje za partnerské podniky, tj. podniky s vazbou 25 % až 50 % se k údajům za žadatele přičtou příslušným procentem. Údaje za propojené podniky, tj. podniky s vazbou nad 50 % se přičítají ze 100 %. Také FO podnikající jsou v Prohlášení uváděny jako propojené či partnerské podniky.

Partner partnera žadatele a spojenec partnera spojence žadatele se již do Prohlášení k MSP neuvádí a k údajům žadatele se nepřičítají. Tyto a další vazby, které již nejsou zohledňovány při stanovení velikosti podniku, znázorňují následující schémata[4]:

[4] (Zdroj: Prezentace Ing. R. Milčické - Konference o veřejné problematice a problematice malých a středních podniků; https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/konference-a-seminare/uskutecnene-akce/konference-o-verejne-podpore-2019/predstaveni-prednasejicich-a-jejich-prezentace-introduction-of-speakers-and-their-presentations.html)

Do Prohlášení k MSP se vyplňují roky N, N-1, N-2, přičemž může nastat situace, kdy rok N u žadatele a jeho partnerských či propojených podniků nemusí být shodný. Důvodem může být skutečnost, že jeden z podniků používá pro účtování kalendářní rok a jiný z vlastnické struktury používá hospodářský rok, který se od kalendářního liší. Vzhledem k tomu, že se do Prohlášení vyplňují údaje za předchozí schválené uzavřené účetní období / zdaňovací období (tj. **schválené a podepsané statutárním orgánem**), může nastat i situace, kdy v době vyplňování Prohlášení některé z uváděných podniků mají již schválené bezprostředně předcházející účetní období (např. rok N = 2019), ale jiné nikoliv (za ty je pak vyplněn rok N údaji roku 2018).

V případě, že podnikatel sestavuje konsolidovanou účetní závěrku nebo je zahrnut do konsolidace, mohou se údaje stanovovat na základě konsolidované účetní závěrky.

4.3. Započítávání veřejných subjektů

Podnik není MSP, pokud je 25 % nebo více jeho základního kapitálu či hlasovacích práv přímo nebo nepřímo drženo nebo ovládáno, společně či jednotlivě, jedním či více veřejnými subjekty[5]. Toto ustanovení se nevztahuje na

a) veřejné investiční společnosti, společnosti rizikového kapitálu, jednotlivce či skupiny jednotlivců provozující pravidelnou činnost spojenou s investováním rizikového kapitálu, které investují do vlastního kapitálu nekotovaných podniků (business angels), za předpokladu, že jsou celkové investice těchto business angels do stejného podniku nižší než 1 250 000 EUR;

b) univerzity nebo nezisková výzkumná střediska;

[5] Veřejný subjekt je posuzován analogicky dle definice veřejného zadavatele (ust. § 4 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek).

c) institucionální investoři včetně fondů pro regionální rozvoj;

d) samostatné místní orgány s ročním rozpočtem nižším než 10 milionů EUR a s méně než 5 000 obyvateli.

Celkový podíl těchto subjektů v podniku může činit maximálně 50%. Při překročení této hranice nemůže být podnik považován za MSP.

4.3. Stanovení počtu zaměstnanců

Definice MSP jasně stanovuje hranice počtu zaměstnanců, při jejichž překročení podnik ztrácí status MSP. Uváděný počet zaměstnanců odpovídá počtu ročních pracovních jednotek. Počet osob, které pro podnik nepracovaly na plný pracovní úvazek během celého účetního období, je tedy nutné přepočíst s ohledem na rozsah úvazku konkrétního pracovníka (tj. částečný úvazek, dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce) a/nebo s ohledem na dobu trvání úvazku (sezónní pracovníci, zaměstnanci, kteří zahájili či ukončili práci pro podnik v průběhu posuzovaného účetního období).

Do počtu zaměstnanců se započítávají také vlastníci, kteří jsou vedoucími pracovníky v posuzovaném podniku, nebo se jiným způsobem zapojují do běžné činnosti a tím čerpají finanční výhody plynoucí z podniku. Nejčastěji se jedná o společníky, kteří jsou zároveň členy statutárního orgánu posuzovaného podniku, přičemž se v rámci celé vlastnické struktury započítávají pouze jednou, přestože jsou vlastníky a zároveň členy statutárního orgánu i v jiném partnerském či propojeném podniku, nebo FO podnikající.

Příklad stanovení počtu zaměstnanců podle definice MSP:

Při stanovení počtu zaměstnanců je nutné vycházet z ročního fondu pracovní doby. Množství zaměstnanců uvedené v účetní závěrce, případně vyplývající z „Oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání)“ předaných České správě sociálního zabezpečení a pracovních smluv, dohod o pracovní činnosti nebo dohod o provedení práce. Pro prokázání toho, zda se jedná o malý a střední podnik je nutné provést přepočty pro zkrácené úvazky, práci vykonávanou mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti podle zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce §74 až 77), a připočítat je k zaměstnancům, kteří jsou v pracovním poměru k podniku.

Při stanovení počtu zaměstnanců se dělí zaměstnancem skutečně odpracovaná doba[6] za daný rok celkovým ročním fondem pracovní doby. Výsledné číslo se zaokrouhlí na dvě desetinná místa. **Celkový počet zaměstnanců je pak roven součtu všech hodnot.**
Pokud fyzická osoba splňuje definici zaměstnance u více společností (partnerských a propojených podniků), bude se započítávat pouze v jednom podniku jako 1 RPJ. Není nutné již načítat další její činnosti. Např. vlastník – vedoucí pracovník, který je zároveň zaměstnancem, se načte jako 1 RPJ. Pokud by ale pracoval nad rámec plného úvazku,

[6] V rámci skutečně odpracované doby se **nezohledňují přesčasy**, naopak se do skutečně odpracované doby **započítává doba, kdy zaměstnanec skutečně nepracoval z důvodu překážek v práci** dle části osmé zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce (např. dočasná pracovní neschopnost, nařízená karanténa, ošetřování člena rodiny, apod. – s výjimkou mateřské a rodičovské dovolené, která se nezapočítává) **a z důvodu dovolené** dle části deváté zákoníku práce.

např. v propojeném podniku navíc na Dohodu o provedení práce, odpracovaná doba za Dohodu o provedení práce se načítá.
U společnosti, která je vlastněna více majiteli a tito majitelé jsou zároveň jednatelé společnosti – (např. 2 majitelé, každý má 50 % podíl ve společnosti) se zaměstnanec počítá za každého vlastníka – vedoucího pracovníka (dle kategorie c), čl. 5 Přílohy 1 NK (EU) č.651/2014. Počítá se vždy 1 RPJ, výše vlastnického podílu není rozhodující.

Modelový příklad:

Rok 2019 měl 251 pracovních dnů. Vycházíme-li z 8 hodinové pracovní doby, činí roční fond pracovní doby 2008 hodin. (Obdobně je možné použít pro 7,5 či 8,5 hodinovou pracovní dobu).

Pokud v podniku pracuje 43 zaměstnanců na plný úvazek, tito se započítávají v plné výši.

- Jeden další zaměstnanec končí pracovní poměr v polovině roku (30. 6. 2019). Zde pro výpočet vezmeme odpracovanou dobu za 1. pololetí 2019 dělenou ročním fondem pracovní doby.

  Výpočet: 992 : 2008 = 0,49

- Jeden další zaměstnanec končí pracovní poměr na konci dubna – 30. 4. 2019. Pro výpočet vezmeme odpracovanou dobu za období leden až duben 2019 dělenou ročním fondem pracovní doby.

  Výpočet: 664 : 2008 = 0,33

- Dva další zaměstnanci pracují na poloviční úvazek (50 %). Zde vezmeme polovinu ročního fondu pracovní doby a násobíme 2 zaměstnanci.

Výpočet: 2 x (1004 : 2008) = 1

- Jeden další zaměstnanec pracuje na dohodu o provedení práce (300 hodin za rok). Předpokládáme, že odpracuje celou tuto dobu. Pro výpočet dělíme odpracovanou dobu ročním fondem pracovní doby.

Výpočet 300 : 2008 = 0,15

- Další zaměstnanec pracuje na dohodu o pracovní činnosti (např. 15 hodin týdně). Zde vezmeme skutečně odpracovanou dobu dle dohody (rok 2019 měl 52 týdnů, tedy 52 x 15 = 780) a opět dělíme ročním fondem pracovní doby.

Výpočet: 780 : 2008 = 0,39

- Dále je 1 vlastník/manažer, který není s podnikem v pracovním poměru. Ten je považován za zaměstnance, pokud vykonává funkci např. statutárního orgánu, člena představenstva společnosti atd., pokud vlastník/manažer podobnou funkci vykonával. Započte se tedy jako 1 zaměstnanec.

- Dále ve firmě pracují 2 pracovníci, kteří pomáhají podniku se zakázkou na základě jiného než pracovněprávního vztahu. Jedná se tedy o osoby, které jsou zaměstnanci jiného podnikatele, který mu je pronajímá (agenturní zaměstnávání, neboli dočasné přidělení zaměstnance agentury práce k výkonu práce pro jinou právnickou nebo fyzickou osobu) Tyto osoby se nezapočítávají do počtu zaměstnanců posuzovaného podniku, protože jejich pracovní smlouva je uzavřena mezi agenturou práce (pronajímatelem) a zaměstnancem.

Výsledný počet zaměstnanců je součtem vypočtených hodnot.

Počet zaměstnanců = 43 + 0,49 + 0,33 + 1 + 0,15 + 0,39 + 1 = 46,36 zaměstnanců

Podnik má dle metodiky MSP 46.36 zaměstnanců a splňuje tedy jedno z kritérií pro malý podnik –počet zaměstnanců < 50.

Uvedené postupy výpočtu jsou shrnuty v tabulce níže: Fond pracovní doby: 2008 hodin (251 pracovních dnů x 8 hodin pracovní doba).

Druh a počet úvazků	Postup výpočtu	Číselný výpočet	Výsledek
43 zaměstnanců na plný úvazek	N/A	43	43,00
Plus 1 končí v polovině roku	Odpracovaná doba za 1. pololetí/Fond pracovní doby	992/2008	0,49
Plus 1 končí na konci dubna	Odpracovaná doba za leden–duben/Fond pracovní doby	664/2008	0,33
2 zaměstnanci na poloviční úvazek po celý rok	2*(50% fondu pracovní doby/Fond pracovní doby)	2*(1004/2008)	1,00
1 dohoda o provedení práce (300 hodin)	Odpracovaná doba podle dohody/Fond pracovní doby	300/2008	0,15
1 dohoda o pracovní činnosti (15 hodin týdně)	Odpracovaná doba podle dohody (52 týdnů * 15 hodin) /Fond pracovní doby	780/2008	0,39
1 vlastník/manažer, který není zaměstnancem	Je považován za zaměstnance, pokud je členem statutárního orgánu, např. představenstva	N/A	1,00
Celkem			**46,36**

4.4. Stanovení obratu/příjmů a aktiv/majetku

Finanční údaje jsou vyplňovány v celých EUR. Podnik vedoucí účetnictví uvádí obrat a aktiva na základě údajů uvedených ve výkazu zisků a ztrát (obrat) a v rozvaze (aktiva). Podnik vedoucí daňovou evidenci (zejména FO podnikající) uvádí příjmy a majetek dle podaného daňového přiznání z příjmu FO.

Vedené účetnictví		Daňová evidence	
Obrat	Aktiva	Příjmy	Majetek
Tržba (z prodeje výrobků a služeb i za prodej zboží) uvedené ve VZZ	Celková aktiva netto uvedená v Rozvaze	Příjmy uvedené v daňové evidenci stanovené v souladu s § 7b zákona č. 586/1992 Sb. (ř. 101 Přílohy č. 1 DP k dani z příjmu FO) a dále příjmy stanovené v souladu s § 9 (ř. 201 Přílohy č.2 DP k dani z příjmu FO)	Majetek zjištěný z údajů v daňové evidenci podle § 7b zákona č. 586/1992 Sb. (tj. majetek uvedený v tabulce dle písm. D Přílohy č. 1 DP k dani z příjmu FO: součet řádků 1–6 tabulky).

Doporučení:

Žadatel může být vyzván k předložení finančních podkladů (DP, VZZ, Rozvaha, apod.), a to i za jednotlivé propojené a partnerské podniky a jednotlivé posuzované období s cílem porovnat údaje uvedené v Prohlášení.

4.5. Vyplnění Prohlášení za zaniklé a nově vzniklé vazby

Dojde-li u žadatele k exogenní změně, pak se do Prohlášení uvádějí údaje za nový partnerský či propojený podnik pro roky N, N-1, N-2, přestože vazba v těchto letech neexistovala. Naopak zaniklá vazba se v Prohlášení nezohledňuje, i když v letech N, N-1, N-2 existovala.

Údaje za nově vzniklý podnik jsou pak stanoveny na základě kvalifikovaného odhadu pro prvních 12 po sobě jdoucích měsíců a takto stanovené údaje se do Prohlášení uvádějí pouze za rok N. Za roky N-1 a N-2 nikoliv, v těchto letech budou vyplněny nulové hodnoty.

4.6 Přepočet finančních veličin kurzem Evropské centrální banky

Pro přepočet se použije kurz CZK/EUR vyhlášený ECB k 31.12. roku předcházejícímu roku, ve kterém je určován status MSP, příp. pro poslední pracovní den předcházející tomuto datu, pokud 31.12. připadá na víkend. Stejným kurzem se pak přepočítají hodnoty za všechny podniky a roky obsažené v Prohlášení.

Pokud posuzovaný podnik vykazuje finanční hodnoty v jiné měně, než je CZK nebo EUR, použije se pro přepočet kurz této měny k EUR vyhlášený ECB k rozhodnému datu dle předchozího odstavce. Pokud ECB daný kurz nevyhlašuje, použije se pro přepočet kurz dané měny k CZK vyhlášený ČNB k rozhodnému datu a zjištěné hodnoty v CZK budou následně přepočteny dle předchozího odstavce.

Příklad: Žadatel vyplňuje Prohlášení ke dni 1. 2. 2020. Všechny finanční veličiny v Prohlášení přepočte kurzem vyhlášeným ECB pro den 31. 12. 2019, tj. 25,408 Kč a to i přesto, že vyplňuje údaje za poslední schválené účetní období, kterým je rok 2018.

5 JAKÉ PODKLADY PŘEDLOŽIT PRO PROKÁZÁNÍ VELIKOSTI PODNIKU?

Žadatel předloží správně vyplněné Prohlášení o velikosti podniku, které je ke stažení na www.nrb.cz v sekci Žádosti u jednotlivých programů.

Pokud z veřejných rejstříků nevyplývá jasná vlastnická struktura, předloží Žadatel informace, které prokazují danou vazbu (například výpis vlastníků akciové společnosti, apod.).
Pokud došlo ke změně ve vlastnické struktuře a tato změna není propsána do veřejných rejstříků, předloží žadatel informaci, prokazující skutečný stav.
NRB si vyhrazuje požádat žadatele o předložení finančních výkazů (DP včetně příloh) za posuzované účetní/daňová období od všech propojených a partnerských osob uvedených v Prohlášení o velikosti podniku.

Dále si NRB může vyžádat prohlášení/podklady od fyzických osob, že neprovádějí hospodářskou činnost (např. v případě přerušení živnostenského oprávnění, apod.).